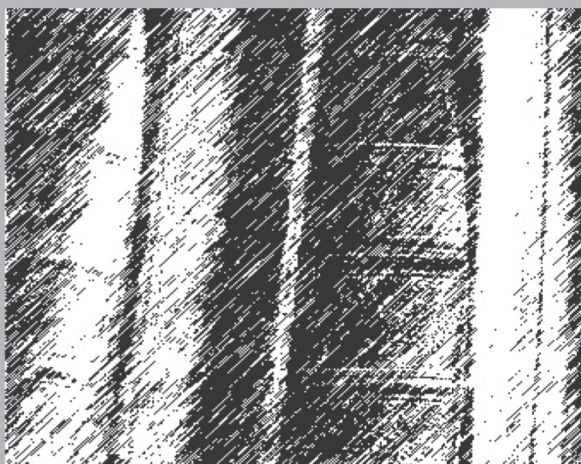

Międzynarodowa Konferencja Naukowa
*Dylematy pedagogiki społecznej
w postmodernistycznym świecie*
Brno, Republika Czeska,
19—20 kwietnia 2012 roku

W dniach 19—20 kwietnia 2012 roku w Brnie w Republice Czeskiej odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Dylematy pedagogiki społecznej w postmodernistycznym świecie*. Głównym organizatorem konferencji był Instytut Meziborových Studií w Brnie, przy aktywnym wsparciu współorganizatorów: Katedry Pedagogiki Społecznej Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach; Uniwerszita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta oraz Pedagogium — Wyższej Szkoły Nauk Społecznych w Warszawie. Projekt zrealizowano pod patronatem czeskiej wiceminister oświaty — inż. Evy Bartonowej.

Celem już czwartej w cyklu konferencji było spotkanie specjalistów z zakresu pedagogiki społecznej, wymiana doświadczeń międzynarodowych z zakresu teorii i praktyki w regionie środkowoeuropejskim oraz konfrontacja podejść do rozwiązywania problemów postmodernistycznego świata. Wymiana doświadczeń, a także pól badawczych służyła jednocześnie wzmocnieniu kontaktów między poszczególnymi ośrodkami akademickimi: czeskimi, słowackimi i polskimi.

Pierwszy dzień konferencji rozpoczęła sesja plenarna, poprzedzona uroczystym przywitaniem wszystkich uczestników spotkania przez Dy-

rektora IMS w Brnie — Ing. Miroslava Bargela. W części obrad plenarnych swoje wystąpienia zaprezentowali wybitni przedstawiciele pedagogiki społecznej znaczących ośrodków akademickich polskich i czeskich. Jako pierwszy głos zabrał prof. zw. dr hab. Tadeusz Pilch, który podjął rozważania na temat *Janusowe oblicze przemian społecznych*. Następnie referaty kolejno przedstawili: prof. dr hab. Marek Konopczyński *Quo vadis, resocjalizacja!*, Prof. PhDr. Pavel Muhlpachr *Dylematy pedagogiki społecznej*, prof. dr hab. Jerzy Modrzewski *Polska wieś wobec kulturowo-edukacyjnych wyzwań integracji z Unią Europejską*, Prof. PhDr. Blahoslav Kraus *Společno-pedagogické aspekty współczesnej rodziny*, prof. dr hab. Mirosław Sobecki *Bariery komunikacji międzykulturowej w wielokulturowym świecie — perspektywa pedagogiki społecznej*, prof. PhDr. Ing. Lenka Hajerova Mullerova *Problem błędu atrybucji w poradnictwie rodzinnym*.

W godzinach popołudniowych rozpoczęły się obrady w sekcjach, których prace, z uwagi na bardzo dużą liczbę uczestników, toczyły się również drugiego dnia konferencji do godziny 12.00.

Problematyka sekcji I została poświęcona zagadnieniom socjalno-pedagogicznej pomocy rodzinie. Przewodniczącym sekcji była prof. dr hab. Ewa Syrek, która jednocześnie pełniła funkcję jednego z moderatorów tejże sekcji przy wsparciu Doc. PhDr. Dany Knotowej oraz PaedDr. Libuse Mazankovej. Zakres tematyczny sekcji obejmował diagnozę problemów współczesnej rodziny, politykę prorodzinną w Republice Czeskiej, Republice Słowackiej i Polsce, instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie oraz zabezpieczenie pomocy pedagogicznej rodzinie przy rozwiązywaniu różnych problemów i kryzysów. Jako przykładowe, jedno z najbardziej interesujących prezentacji referentów, należy zaznaczyć wystąpienia¹: Prof. PhDr. Petera Ondrejkovica *Anomia w rodzinie — czy współczesna rodzina jest anomiczna?*, prof. dr hab. Ireny Pufal-Struzik *Klimat dla rozwoju kreatywności dziecka w rodzinie*, prof. nadzw. dr hab. Małgorzaty Ostrowskiej *Dziecko — nieznany klient pomocy społecznej, próba diagnozy, drogi wyjścia*. W wystąpieniach poruszono również następujące obszary badawcze: rola matki i ojca w rodzinie (dr Tomasz Bajkowski, dr Tomasz Sosnowski, mgr Katarzyna Joniec, mgr Dagmara Dobosz, PhDr. Mgr. Zdenka Vankova, Mgr. Mária Szirmaiová); instytucjonalna i pozainstytucjonalna pomoc rodzinie zagrożonej (dr Katarzyna Białobrzeska, dr Cezary Kurkowski, dr Małgorzata Porąbaniec, dr Ewa Sierankiewicz-Miernik, dr Lidia Willan-Horla, mgr Joanna Cichla, mgr Katarzyna Front-Dziurkowska, PhDr. Daniela Kvetenska, Mgr. Sil-

¹ W sekcji I wzięło udział 37 uczestników, z uwagi na znaczną liczbę referatów zostały tu wymienione jedynie wybrane prezentacje.

via Neslusanova); aktywność osób starszych i współczesne formy opieki nad nimi (dr hab. Urszula Anna Domżał, dr hab. Agata Chabior, dr Jolanta Maćkiewicz, PhDr. PaedDr. Martina Kosturkova); wychowanie medialne (Mgr. Iva Junova, Mgr. Leona Stasova); rola kobiety w środowisku rodzinnym (dr Bogumiła Kosek-Nita, dr Anna Sniegulska).

W sekcji II podjęto społeczno-pedagogiczne problemy w środowisku szkolnym. Przewodniczącym sekcji był prof. dr hab. Mikołaj Winiarski, który pełnił również rolę moderatora tej sekcji razem z PhDr. Aleną Plskovą i PhDr. et Mgr. Zdenką Vankovą. Przedmiotem obrad w sekcji była prezentacja najnowszej wiedzy oraz ustaleń empirycznych w dziedzinie pedagogiki społecznej środowiska szkolnego, zaprezentowanie szkoły jako środowiska reakcji społecznych, miejsca realizacji funkcji edukacyjnej, socjalizacji i kształtowania osobowości, wytwarzania pozytywnego klimatu społecznego oraz budowy kompetencji społecznych adekwatnych do współczesnych wymagań rzeczywistości. Zamierzeniem obradujących było także podjęcie tematu możliwości programów prewencyjnych w środowisku szkolnym wobec zjawisk z zakresu patologii społecznej. W ramach sekcji zostały poruszone interesujące obszary problemowe²: klasa szkolna, relacje w środowisku szkolnym, wsparcie rozwoju ucznia (dr Beata Dyrda, dr Karina Leksy, dr Maria Kocór, dr Elżbieta Okońska, PhDr. Alena Plskova, Mgr. Maria Dupkalova, Mgr. Tina Hudakova, Mgr. Marta Połotniuk, Mgr. Anna Safrankova), zagrożenia i działania profilaktyczne w środowisku szkolnym (dr Marek Banach, dr Tadeusz Waldemar Gierat, dr Władysław Łuczak, PhDr. Vladimira Kocurkova, Mgr. Alana Rafajova); rola pedagoga społecznego (PhDr. Jana Zapletalova, Mgr. Anna Sadovska, Mgr. Vladimira Zemancikova), edukacja włączająca (prof. dr hab. Krystyna Barłóg, Mgr. Monika Tannenbergerová).

Kolejna, III sekcja za temat przewodni swoich rozważań przyjęła problematykę partycypacji społecznej w środowisku lokalnym. Przewodniczącym sekcji był Prof. PhDr. Pavel Muhlpachr, który wraz z dr hab. Ewą Jarosz oraz prof. dr hab. Jerzym Modrzewskim tworzył grupę moderatorów. Sekcja przyjęła za cel przedstawienie tematów dotyczących możliwości rozwoju oraz warunków partycypacji społecznej w różnych grupach społecznych i kategoriach osób w środowisku lokalnym. Sekcja obejmowała następujące tematy:

1. Inkluzja społeczna i prewencja dyskryminacji społecznej różnych grup i jednostek marginalizowanych, ewentualnie wykluczonych.
2. Uwarunkowania i treści udziału (uczestnictwa) w życiu społecznym i politycznym w odniesieniu do grup społecznych, politycznych oraz

² W sekcji II swoje wystąpienia zaprezentowało 28 referentów.

jednostek w środowisku lokalnym (aktywizacja społeczna, animacja środowiska, wychowanie obywatelskie, współpraca interdyscyplinarna w środowisku).

3. Społeczna inkluzja *versus* ekskluzja, norma *versus* upośledzenie, indywidualizm *versus* kolektywizm, projektowanie społeczne, instytucje lokalne a rodzina, grupy marginalizowane ze względu na płeć, wiek, pochodzenia etniczne i inne.

Wśród podejmowanych obszarów problemowych wymienić należy następujące³: uczestnictwo społeczne dzieci (dr hab. Ewa Jarosz), edukacja obywatelska — wymiary wśród młodzieży (dr Ewa Tłuczek-Tadla), budowa kompetencji społecznych do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej (dr Jolanta Muszyńska), zagrożenia socjalizacyjne młodzieży wiejskiej (prof. zw. dr hab. Krystyna Marzec-Holka, dr Agata Matysiak), społeczne aspekty aktywizacji seniorów (dr Jolanta Kędzior, Doc. PaedDr. Mojmir Vazansky, Ing. Eva Hrudova), uczestnictwo w społeczeństwie sieci (dr Mariusz Gwozda, dr Adam Roter).

W IV, a zarazem ostatniej sekcji podjęto zagadnienie: *Determinanty procesów resocjalizacji*. Przewodniczącym sekcji był prof. dr hab. Marek Konopczyński, który — wraz z PhDr. Miroslavem Juzlem oraz doc. PhDr. Ing. Emilią Janigovą — był moderatorem. Tematycznie referenci sekcji skupili się na przedstawieniu historii, stanu obecnego, jak również wizji zjawisk społecznych. Podjęto następujące dylematy: norma *versus* patologie społeczne, kara *versus* ukaranie, resocjalizacja *versus* postępowanie, tradycyjne metody resocjalizacji *versus* podejścia nowoczesne, leczenie *versus* resocjalizacja, koncepcje twórczej resocjalizacji. Szczegółowo sekcja podjęła następujące obszary badawcze (prezentując wybrane spośród 18 tematów referatów): rola rodzinnych kuratorów sądowych (prof. dr hab. Anna Nowak, dr Andrzej Czerkawski), modele więzień i władzy w XIX i XX wieku (Doc. PhDr. Martina Urbanova), teatr w resocjalizacji (dr hab. Beata Maria Nowak), przestępczość i wychowanie młodzieży w dwudziestoleciu międzywojennym (dr Danuta Raś), młodzież a zachowanie dewiacyjne (dr Krzysztof Sawicki).

Dopełnieniem konferencji była sesja posterowa. Profesjonalne plakaty zostały przygotowane głównie przez przedstawicielki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (dr hab. Katarzyna Borzucka-Sitkiewicz, dr Danuta Dramska, dr Alina Dworak, dr Katarzyna Kowalczevska-Grabowska, dr Iwona Malorny, dr Agata Rzymelka-Fraćkiewicz).

W drugim dniu konferencji około godziny 12.00 nastąpiło zamknięcie obrad w poszczególnych — czterech — sekcjach. Kolejnym, kończącym punktem spotkania było merytoryczne podsumowanie obszarów badaw-

³ W sekcji III swoje wystąpienia zaprezentowało 28 referentów.

czych podejmowanych w sekcjach, jak również ocena i konkluzje całej konferencji.

Przyjazna atmosfera oraz niezawodna organizacja całej konferencji pozwalają na wystawienie najwyższej oceny wszystkim organizatorom tego spotkania. Mimo trudności językowych stworzono klimat współpracy, wsparcia i chęci wymiany istotnych doniesień badawczych podczas obrad. Panująca w trakcie obrad atmosfera przyjaźni odcisnęła się w uznaniu i pamięci wszystkich uczestników konferencji. Wpływ na pozytywne wspomnienia ma także miejsce samej konferencji — miasto Brno, szczególnie zaś stara część miasta. Wyjątkowe walory miejsca, doznania merytoryczne i wspaniała atmosfera sprawiły, iż z pewnością większość uczestników konferencji przyjmie zaproszenie na kolejną, piątą Międzynarodową Konferencję Naukową w Brnie, która została zaplanowana na kwiecień 2013 roku.

Agata Rzymelka-Frąckiewicz